

Hvorfor skifter?

På den tiden vi opererer i var det svært vanlig med offentlige dødsboskifter. Det var i perioder lovfestet skifteplikt, spesielt dersom umyndige arvinger forekom. I skifteprotokollene ble arvinger notert sammen med en detaljert vurdering av dødsboet. Her ble debitorer og kreditorer opplistet, og boets verdier ble skiftet på de gjenlevende arvinger. Hadde avdøde ingen livsarvinger ble det søsken eller deres etterkommere som mottok arv. Slik kan det forekomme skifter der en god del personer blir angitt i familieforhold til hverandre. Gifte kvinnelige arvinger ble i stor grad representert (og derved nevnt) ved deres ektemenn.

Hvordan foregår registreringen?

Alt skiftematerialet er utgitt på mikrofilm. De av oss som registrerer fra kildene, fører opplysningene inn på skjemaer. Disse overlates etterhvert til andre som «puncher» data inn i et registreringsprogram. Data fra disse samles så inn og sys sammen til en stor database. Et enormt arbeid er utført, og vi har brukt tusenvis av timer på dette arbeidet.

Hvilket område dekker registreringen?

Salten fogderi dekket nåværende Salten og Ofoten; det vil si nåværende kommuner: Narvik, Ballangen, Tjeldsund, Evenes, Lødingen, Tysfjord, Steigen, Hamarøy, Sørfold, Fauske, Bodø, Skjerstad, Saltdal, Beiarn og Gildeskål.

Lofoten og Vesterålen fogderier består av disse kommunene: Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy, Vågan, Hadsel, Bø, Sortland, Øksnes og Andøy.

Hvem finner vi i skiftene?

Etter hvert som vi begynte å bygge opp databasen oppdaget vi at skiftematerialet ga oss mer opplysninger enn alle andre kilder tilsammen.

De aller fleste som bodde i området er nevnt i ett eller flere skifter. Selv om det ikke var skiftet etter vedkommende, er sjansen stor for at personen arvet en avdød, var gift med, eller var verge for en arving. En ser av det ferdige materialet at en person kan figurere i en rekke skifter gjennom tidene; selv etter sin død. Dette gir igjen en unik mulighet til å følge familiene samt å kryssjekke opplysninger. I tiden før 1801 og mellom 1801 og 1865 har vi ingen folketellinger å støtte oss til, og kirkebøkene blir jo mer og mer sparsomme med opplysninger etter hvert som vi kommer bakover i tid. Innflytterprotokoller var det også lite av. Det fine med et skifte er at arvingene nevnes hvor enn de bor. Holdt slekta seg innefor Salten eller Lofoten og Vesterålen fogderi, har vi ingen problem med å følge den bakover i tid.

Hvor mye er med?

Skiftene er ikke så lette å "skjematisere" som andre kilder. Det er ofte et vell av opplysninger der; familieforhold, kreditorer, gjenstander i boet osv. Skulle vi registrere skiftet komplett, ville oppgaven bli fullstendig ugjennomførlig. Vi er derfor nødt til å gjøre et utvalg: Vi tar med

personopplysninger, slektskap til avdøde eller andre nevnt i skiftet, boets formue og gjeld, gjenstander med initialer (for det meste sølv) samt andre gjenstander (valgfritt). Vi har laget en filmreferanse, slik at du raskt kan finne originalskiftet selv på mikrofilm.

Veien framover

Salten: Vi er ferdige med registreringen; det filmede materialet slutter i 1877, men vi vil kontinuerlig lese korrektur slik at kommende versjoner vil inneholde eventuelle rettinger.

Lofoten og Vesterålen: Her går skiftene lenger tilbake i tid - faktisk ned til 1670-tallet. Det har kommet nye avfotograferte skifter på Digitalarkivet fra ca. 1880. Vi vil etterhvert registrere disse slik at dette kommer med i senere versjoner.

Vi håper også at andre lokalavdelinger kan sette i gang lignende tiltak, slik at vi til slutt kunne fått registrert det som finnes av skiftemateriale i Norge. Dersom noen er interessert, skal vi være behjelpelig - ta gjerne kontakt.